

Birkaç âyetin izahı

İzmir'den Mehmet Çetin: “1- 29/14 No’lu âyette Hz. Nuh’un (as) yaşı doğrudan 950 yıl denilmiyor da binden elli yıl eksik gibilerinden ifade ediliyor. Burada gramerden, Arapça’nın özelliğinden farklı olan bir şey var mı? 2- 33/57’de ‘Allah’a eziyeti’ nasıl anlamalıyız? 3- 7/189 ve 190 âyetlerini parantezsiz okuyoruz. Kusursuz çocuk isteyen Adem (as) ve Havva anamızın daha sonra—meselâ Kabil’in—hatasından dolayı sanki—haşa—şirk işlediği gibi yanlış ve tehlikeli anlayanlara karşı bu âyetin nasıl anlaşılması gerektiğiyle ilgili neler anlamamız gerekir?”

1- “And olsun ki, Biz Nûh’u kavmine peygamber gönderdik de, onların arasında bin yıldan elli sene eksik kaldı. Sonra da zulümlerine devam edip dururlarken tûfân onları yakalayiverdi.”¹ Bu âyette “dokuz yüz elli” rakamı “bin yıldan elli sene eksik” kelimesi ile ifâde edilmiştir. Rakam bin ile ilişkilendirilerek söylenmiştir. Bu söyleyiş tarzı ile:

a- Tûfandan önce Hazret-i Nuh Aleyhisselâm’ın Peygamberlik süresinin—yaklaşık değil—kesin adedine delâlet edilmiştir.

b- Müddetin uzunluğu ve tebliğin bu müddet zarfında hiç durmadan—neredeyse bin sene—sürdüğü hatırlatılmıştır.²

2- “Allah’a ve Resûlüne eziyet edenlere Allah dünyada da, âhirette de lânet etmiş ve onlar için hor ve hakir edici bir azap hazırlamıştır.”³

Allah’a maddî olarak eziyet vermeye, zarar vermeye, Allah’ın mülkünden bir şey eksiltmeye imkân var mıdır? Şu hadis-i kudsîdeki siteme dikkat: “Ey kullarım! Siz bana zarar verecek kudrete hiçbir zaman ulaşamayacaksınız ki, zarar verebilesiniz. Bana fayda verecek hale erişemeyeceksiniz ki, bana faydalı olasınız. Ey kullarım! Eğer sizin geçmişiniz, geleceğiniz, insanınız, cinniniz, sizlerden en takvâlî bir adamın

kalbi üzere olsanız, bu benim mülkümde en küçük bir şey arttırmaz! Şayet sizin geçmişiniz, geleceğiniz, insanınız, cinniniz sizden en günahkâr bir kimsenin kalbi üzere toplansanız, bu benim mülkümde hiçbir şey eksiltmez.”4

Bu âyette “Allah’a isyan ve inkâr” mânâsı, mecâzî olarak “Allah’a eziyet” kelimesi ile ifâde edilmiştir.

Nitekim Allah izzet, şeref, onur ve haysiyet sahibidir. Küçük insanlara izzeti, şerefi, onur ve haysiyeti veren, Aziz ve Celîl olan Allah’tır. Biz kendimize “yan bakılsa”, “lâf atılsa” ve “hafife alınsak” üzerimize alınıyoruz, güceniyoruz, darılıyoruz, kırılıyoruz, bunu hakâret sayıyoruz. İşte emrine itaat edilmediğinde, kendisine inkâr ve isyan ile itaatsizlik yapıldığında, elbette bu, koca kâinâtın Yaratıcısı, Melik’i, Sahibi, Cebbâr, Kahhâr ve Hâkim olan ve Celâl ve İzzet sahibi olan Cenâb-ı Allah’ın gayretine dokunur, izzet ve celâline ilişir. Fakat O derhal cezâlandırmaz, sabreder, kullarının tövbe etmesini bekler. Buna rağmen kullarının isyankâr tutumları elbette Zât-ı Akdes’e saygısızlık demektir. Allah bu saygısızlıktan hoşlanmaz.

3- “Sizi tek bir insandan yaratan, o insandan da ülfet edeceği eşini yaratan O’dur. Eşine yaklaştığında, o hafif bir yük yüklendi ve onunla gezer oldu. Nihâyet yükü ağırlaşınca, Rableri olan Allah’a ‘Eğer bize kusursuz bir evlât verirsen, elbette biz şükredenlerden oluruz’ diye duâ ettiler. Sonra Allah insanlara kusursuz evlât verince, onlar, kendilerine verilen nimetlerde Allah’a ortak koşular. Allah onların ortak koştukları şeylerden münezzehtir ve yücedir.”5

Birinci âyette Hazret-i Âdem ile Hazret-i Havva’nın duâsı zikredilmekle berâber, aynı duâyı çocuk yükü taşıyan her anne ve babanın hamilelik devresinde hiç olmazsa hissen yaptığı ve Allah’tan kusursuz evlât istediği bir gerçektir. Dolayısıyla âyet tüm insanlığın mâcerâsını anlatıyor. Âyetlerde Kâbil’in hatâsı ile ilgili herhangi bir işâret yoktur. İkinci âyet, kusursuz evlât sahibi olan insanların daha önce yaptıkları duâ ile Allah’a verdikleri sözü unuttuklarını ve şirke düştüklerini, Allah’a ortak koştuklarını hatırlatıyor.

Bu âyetlerde geçen mâcerâ insanlığın ortak mâcerâsıdır ki, önce söz veriyor, duâ ediyor; sonra verdiği sözü ve yaptığı duâyı unutuyor. Şirke düşüyor. Çocuğun tabiî olarak doğduğunu düşünüyor ve çocuklarına Abdişems (Güneşin kulu), Abdül’uzza (Uzza’nın kulu) gibi isimler koyuyorlar, çocuklarını güneşe, yıldızlara, tabiata isnad ediyorlar. Yani insan çocuğu Allah’tan istiyor; doğunca da Allah’a şükür ve teşekkür yerine, şirke düşüyor.

Dipnotlar:

- 1- Ankebût Sûresi: 14;
- 2- Elmalılı, 5/3768;
- 3- Ahzâb Sûresi: 57;
- 4- Riyâzu's-Sâlihîn, 111;
- 5- A'râf Sûresi: 189, 190;